

Кононець В. П.,*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню адміністративно правового забезпечення примусового виконання судових рішень через призму правозастосовчої практики. Акцентується увага, на елементах демократичного суспільства, що розвивається, яке відкрите для змін, реалізації та забезпечення судових рішень, якими користуються громадяни, де важлива роль відводиться законодавству про реалізацію норм виконавчого провадження. Зміни, що відбуваються в українському суспільстві, пробуджують високу активність та прагнення людей брати безпосередню участь у вирішенні проблем, які стосуються їх загальних інтересів, зокрема й з використанням права на мирні зібрання. Втім, незважаючи на всю важливість саме цього різновиду політичних прав, конституційні положення про захист прав громадян на справедливий судовий розгляд та виконання судового рішення й дотепер належним чином не конкретизовані в поточному законодавстві, нерідко обмежуються, а то і просто порушуються. Необхідністю комплексного правового дослідження процедури виконання ухвал суду, як виду судового рішення; доцільністю подальшого розвитку теорії судових ухвал у сучасному адміністративному процесі; необхідністю внесення змін у адміністративно процесуальне законодавство з урахуванням останніх досягнень науки; розуміння сутності та змісту правовідносин на стадії виконання ухвали; негативною практикою виконання судових актів в Україні, що призводить з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, виокремлено три основні аспекти обов'язковості виконання судових рішень: право на звернення до суду було б ілюзорним, якби судові рішення, яке набрало чинності та є обов'язковим до виконання, залишалося б недіючим; при детальному визначенні процесуальних гарантій сторін на справедливий розгляд справи, не було б передбачено захисту процесу виконання судових рішень; виконання судового рішення, ухваленного будь-яким судом, повинно розглядатись як складова «судового розгляду». Необхідність внесення змін у процесуальне законодавство з урахуванням останніх досягнень науки; наявністю різних позицій науковців щодо розуміння сутності та змісту правовідносин на стадії виконання ухвали; негативною практикою виконання судових актів в Україні, що призводить до звернення громадян України до Європейського суду з прав людини. Головною новацією прийнятих законів та основою концепції реформування, яка закладена, є запровадження інституту приватних виконавців, який функціонує поруч із державною виконавчою службою та виконує функції з примусового виконання рішень судів та інших органів.

Ключові слова: виконання, виконавче провадження, ухвала суду, реалізація ухвали, виконання рішень, стадія, виконавець, класифікація ухвал.

Постановка проблеми. В той же час, слід зазначити, що попри підвищення рівня активності громадян в реалізації права на забезпечення захисту своїх прав в рамках судочинства, що є проявом становлення демократії в нашій країні, вітчизняне законодавство лише частково регламентує порядок реалізації захисту прав громадян у разі бездіяльності органів та посадових осіб при виконанні судового рішення. Попри це для країн з усталеними демократичними традиціями звичайною практикою є визначення за основу забезпечення права на гарантії судового розгляду та виконання винесеного судового рішення у кожному конкретному випадку через залучення механізмів правосуддя. Але, в Україні на теперішній час спостерігається стійка тенденція не готовності судової системи до оперативного та неупередженого винесення рішень та приведення їх до виконання застосовуючи норми як національного так і міжнародного законодавства, з урахуванням механізмів взаємодії органів уповноважених до виконання судових рішень, у результаті чого громадяни все частіше звертаються за захистом до Європейського Суду з прав людини. Тому автором акцентується увага, на важливості нормативно-правового врегулювання механізму ефективного виконання судового рішення, оскільки це питання стало традиційним протягом усього періоду незалежності.

Ефективність судової системи характеризується не лише оперативністю й законністю вирішення правових конфліктів, а й ступенем виконання винесених судами рішень. Судові органи виконують не тільки функції арбітражу (вирішення спору як такого), а і є гарантами поновлення законних прав та інтересів осіб, що звернулися до суду. Повноцінно поновити порушені права можливо не лише за рахунок винесення рішення, важливим є кінцеве належне й реальне виконання винесеного рішення. Отже, особливий інтерес викликає процедура контролю судами за винесеними рішеннями.

Стаття 129 Конституції України встановлює, що судові рішення є обов'язковим до виконання. Держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку. Контроль за виконанням судового рішення здійснює суд [1].

Загалом питання судового контролю за виконанням судових рішень урегульовано на досить високому рівні. За останні роки законодавство стосовно судового контролю зазнало суттєвих змін і наповнилося новим змістом. Проте й дотепер в Україні залишаються істотні недоліки, які заважають ефективному виконанню судових рішень. Унаслідок цього стан виконання судових рішень є й досі незадовільним, незалежно від спроб удосконалити судово-виконавчу систему.

Відповідно до офіційної статистики звернень українських громадян до ЄСПЛ основну кількість звернень становлять скарги на відсутність реального виконання рішень україн-

ських судів. Таким чином, тривалі судові тяганини й вистражане рішення ще зовсім не є гарантією ефективного судового захисту. Фактично наші громадяни позбавлені останньої стадії судового захисту, яка передбачає реальне поновлення порушених прав особи. Звісно, така ситуація негативно впливає як на авторитет судової влади, так і на авторитет держави загалом.

Справедливо буде зазначити, що законодавець намагається врегулювати цю проблему. Саме з метою підвищення ефективності виконання судових рішень було запроваджено інститут приватних виконавців. Ба більше, процесуальні кодекси містять певні розділи, що визначають судовий контроль за виконанням судового рішення.

Також важливим і дієвим є положення, яким установлено обов'язок для відповідного органу державної виконавчої служби або приватного виконавця повідомити суд і заявника про виконання ухвали, постановленої за результатами розгляду скарги, не пізніше ніж у 10-денний строк з дня її одержання. Отже, окремі ухвали постановляє суд, коли в діях виконавця є певні ознаки свавільності, тобто коли здійснення повноважень відбувається у спосіб, що призводить до явно несправедливих, необґрунтованих, нерозумних або деспотичних рішень, що є порушенням принципу верховенства права.

Стосовно адміністративних правовідносин чинний Кодекс адміністративного судочинства України (далі – КАС України) передбачає три процесуальні форми контролю за виконанням судового рішення.

По-перше, суд може зобов'язати суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалено судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.

По-друге, суд може накласти на керівника суб'єкта владних повноважень, відповідального за виконання рішення, штраф у сумі від 20 до 40 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

По-третє, суд здійснює розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність органу державної виконавчої служби, приватного виконавця в порядку, визначеному ст. 287 КАС України [2].

Так, щодо першої форми судового контролю можна навести такий приклад. 22.01.2020 Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду в межах справи № 440/207/19 досліджував питання щодо особливостей звернення із заявою в порядку контролю за виконанням судового рішення.

Відповідно до ч. 1 ст. 382 КАС України суд, який ухвалив судове рішення в адміністративній справі, може зобов'язати суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалено судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення [3].

За наслідками розгляду звіту суб'єкта владних повноважень про виконання рішення суду або в разі неподання такого звіту суддя своєю ухвалою може встановити новий строк подання звіту, накласти на керівника суб'єкта владних повноважень, відповідального за виконання рішення, штраф у сумі від двадцяти до сорока розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Половину суми штрафу стягують на користь позивача, іншу половину – до Державного бюджету України.

Окремо варто вказати, що встановити судовий контроль за виконанням рішення суб'єктом владних повноважень – відповідачем у справі суд може, а отже його наділено правом, а не закріплено обов'язком під час ухвалення рішення у справі.

При цьому зазначені процесуальні дії є диспозитивним правом суду, яке може бути використано залежно від наявності об'єктивних обставин, які підтверджуються належними й допустимими доказами.

Водночас потрібно зазначити, що до підготовки клопотання щодо встановлення судового контролю за виконанням рішення необхідно підійти досить ґрунтовно. Суд відмовляє в задоволенні таких клопотань у зв'язку з ненаведенням заявником аргументів на переконання необхідності вжиття таких процесуальних заходів і ненаданням останнім доказів на підтвердження наміру відповідача на ухилення від виконання судового рішення, як, наприклад, в ухвалі Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 23.04.2019 р. у справі № 805/516/18-а [4].

Варто зауважити й ухвалу Великої Палати Верховного Суду від 06.05.2019 р. у справі № 826/9960/15, у якій суд відмовив у задоволенні клопотання про встановлення судового контролю, оскільки заявник не довів, що загальний порядок виконання судового рішення не дав очікуваного результату або що відповідач чинив перешкоди для виконання такого рішення.

Стосовно застосування судового контролю шляхом накладення штрафу на керівника за результатом розгляду звіту про виконання судового рішення або в разі неподання такого звіту суди здебільшого задовольняють такі клопотання. Прикладами є ухвала Окружного адміністративного суду м. Києва від 05.09.2018 р. у справі № 826/27223/15, ухвала Київського окружного адміністративного суду від 04.04.2019 р. у справі № 810/177/18, ухвала Кіровоградського окружного адміністративного суду від 06.09.2018 р. у справі № 811/1135/18.

Проте є і протилежна позиція щодо застосування судового контролю шляхом накладення штрафу на керівника. Досить цікавою є постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 23.04.2020 р. у справі № 560/523/19. Верховний Суд розглянув у касаційному порядку адміністративну справу за позовом фізичної особи до Головного управління Пенсійного фонду України в Хмельницькій області про визнання дій неправомірними та зобов'язання вчинити дії. Суть спору полягала в тому, що суд першої інстанції ухвалив рішення про часткове задоволення адміністративного позову, зокрема, зобов'язавши відповідача здійснити перерахунок і виплатити щомісячне довічне грошове утримання судді у відставці в належному розмірі. Також установлено судовий контроль за виконанням цього рішення. ГУ ПФУ зобов'язали подати до суду звіт про його виконання протягом 30 календарних днів із дня набрання цим рішенням законної сили. Відповідач у визначений строк подав звіт, однак його визнали таким, що не підтверджує виконання судового рішення у справі, у зв'язку з тим, що фактичну виплату частини перерахованої суми грошового утримання здійснено несвочасно, а решта суми залишається несплаченою. На цій підставі суд першої інстанції постановив ухвалу про накладення штрафу на начальника ГУ ПФУ, яку суд апеляційної інстанції залишив без змін.

Не погоджуючись із таким рішенням, ГУ ПФУ звернулося з касаційною скаргою до Верховного Суду та просило скасувати накладений на керівника штраф.

Верховний Суд касаційну скаргу задовольнив частково, рішення судів першої й апеляційної інстанцій скасував у частині накладення штрафу на начальника ГУ ПФУ в Хмельницькій області, в іншій частині судові рішення залишив без

змін; установив новий строк для подання звіту про виконання рішення суду. Верховний Суд, переглядаючи судові рішення про накладення на начальника ГУ ПФУ штрафу, погодився із судами попередніх інстанцій стосовно того, що обов'язковість виконання судового рішення є важливою складовою права особи на справедливий суд, що гарантовано ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, та однією з основних засад судочинства, визначених ст. 129¹ Конституції України, ст. ст. 14 і 370 КАС України.

Суд установив, що виплату нарахованих сум пенсій і довічного грошового утримання судді у відставці за рішенням суду здійснюють, зокрема, коштами, передбаченими за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду. Черговість виконання судових рішень визначається датою їх надходження відповідно до Порядку № 649.

Проаналізувавши фактично вчинені ГУ ПФУ дії, спрямовані на виконання судового рішення, та їх відповідність законодавству, перевіривши дійсні причини виникнення затримки у виконанні судового рішення, КАС ВС дійшов висновку про необхідність скасування рішень судів попередніх інстанцій у частині накладення штрафу.

Суд зазначив, що невиконання нарахованої суми зумовлено тим, що виділені бюджетні кошти на виконання судових рішень, боржником у яких є Пенсійний фонд України, спрямовуються на безумовне виконання таких рішень у порядку черговості.

Верховний Суд також сформулював правову позицію, відповідно до якої застосування процесуальних засобів судового контролю не повинно зумовлювати порушення основоположних засад адміністративного судочинства, зокрема пропорційності, необхідності дотримання оптимального балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи й цілями, на досягнення яких спрямовано це рішення (дія). Такі засоби не можуть бути надмірними за визначених умов і не мають призводити до порушення прав, гарантованих Конституцією України та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Посилення судового контролю за виконанням судових рішень і наділення суду із цією метою правом накладати штрафні санкції визнається заходом для забезпечення конституційного права громадян на судовий захист. Специфіка застосування штрафної санкції полягає в тому, що її накладають на керівника суб'єкта владних повноважень, який не забезпечив виконання судового рішення та який є відповідальним за діяльність державного органу, який він очолює. Можливість накладення штрафу застосовується не самостійно, а за наслідками розгляду звіту суб'єкта владних повноважень про виконання рішення суду або в разі неподання такого звіту. Накладення на керівника суб'єкта владних повноважень, відповідального за виконання рішення, штрафу є мірою покарання, а тому можливість суду накладати такий штраф може бути реалізована лише за умови встановлення судом обставин, які свідчать про умисне невиконання рішення суду, недобросовісність у діях суб'єкта владних повноважень, що свідчать про ухилення останнього від виконання рішення суду.

Третьою формою судового контролю в адміністративному процесі є розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність органу державної виконавчої служби або приватного виконавця в порядку, визначеному ст. 287 КАС України. Норма права, що передбачена цією статтею, надає право учасникам виконавчого

провадження (крім державного та приватного виконавця) звернутися до суду з позовною заявою, якщо вони вважають, що рішенням, дією чи бездіяльністю державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби, приватного виконавця порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо законом не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

За приписами ст. 19 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на справи в публічно-правових спорах, зокрема, спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних актів), дій чи бездіяльності, крім випадків, коли для розгляду таких спорів законом встановлено інший порядок судового провадження.

Рішення, дії чи бездіяльність виконавця й посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб), у тому числі постанов державного виконавця про стягнення виконавчого збору, постанов приватного виконавця про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження і штрафів, сторони, інші учасники та особи можуть оскаржити до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом.

Питання щодо стягнення виконавчого збору наразі є дуже болючим як для боржників, так і виконавців, тож варто звернути увагу на актуальну позицію Верховного Суду, розгляд якої якраз таки відбувався в порядку, визначеному ст. 287 КАС України [5].

Постановою Верховного Суду від 04.08.2020 р. у справі № 200/13920/19-а, встановлено, що сума основної винагороди в розмірі 10 % визначається та стягується виходячи із сум коштів, що підлягають примусовому стягненню за виконавчим документом, і це не залежить від вчинених виконавчих дій після відкриття виконавчого провадження. Визначення розміру винагороди пов'язано з фактом початку примусового виконання за виконавчим документом.

Боржник звернувся до суду з адміністративним позовом до приватного виконавця, у якому просив визнати протиправною та скасувати постанову приватного виконавця про стягнення з боржника основної винагороди. Вимоги адміністративного позову мотивовано тим, що відповідач безпідставно отримав суму основної винагороди під час виконання наказу суду про стягнення на користь ПАТ із ТОВ коштів, оскільки позивач заборгованість погашав відповідно до ухвали суду про розстроєння боргу.

Отже, приватний виконавець порушив вимоги законодавства, що регулюють спірні правовідносини.

Суд першої інстанції позовні вимоги задовольнив. А суд апеляційної інстанції, скасовуючи рішення суду першої інстанції й ухвалюючи нове про відмову в задоволенні позовних вимог, виходив із того, що приватний виконавець, приймаючи спірну постанову про стягнення з боржника основної винагороди, діяв на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України. Апеляційний суд зазначив, що стягнення виконавчого збору, крім визначених законом випадків, коли виконавчий збір не стягують, пов'язується з початком примусового виконання. Початок примусового виконання рішення виконавець розпочинає на підставі виконавчого документа, тому одночасно з відкриттям виконавчого провадження повинен вирішити питання про стягнення

виконавчого збору. Оскільки на час відкриття виконавчого провадження відомостей про повне виконання боржником рішення суду в добровільному порядку в приватного виконавця не було, то приватний виконавець правомірно одночасно з відкриттям виконавчого провадження стягнув основну винагороду приватного виконавця.

Верховний Суд із такими висновками суду апеляційної інстанції погодився, зазначивши таке. Згідно із ст. 31 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» за вчинення виконавчих дій приватному виконавцю сплачують винагороду. Основну винагороду приватного виконавця, що встановлюється у відсотках, стягують із боржника разом із сумою, що підлягає стягненню за виконавчим документом.

Початком примусового виконання відповідного виконавчого документа є подання стягувачем відповідної заяви про примусове виконання рішення, що є наслідком відкриття виконавчого провадження з примусового виконання рішення шляхом винесення постанови, у тому числі про стягнення основної винагороди із зазначенням відсотка суми, що підлягає стягненню.

Крім того, законодавець пов'язав можливість отримання виконавцем виконавчого збору (основної винагороди) не виключно з вчиненням виконавцем певних виконавчих дій протягом усього часу тривання виконавчого провадження, що призвело до фізичного стягнення коштів на користь стягувача з боржника. Сума основної винагороди в розмірі 10 % визначається та стягується виходячи із сум коштів, що підлягають примусовому стягненню за виконавчим документом, і це не залежить від вчинених виконавчих дій після відкриття виконавчого провадження. Визначення розміру винагороди пов'язано з фактом початку примусового виконання за виконавчим документом.

Щодо стягнення моральної шкоди за тривалу бездіяльність органу виконавчої служби, наведемо аналіз постанови Верховного суду для висвітлення цього питання.

З огляду на постанову Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 24.03.2020 р. у справі № 818/607/17 можна зробити висновок, що стягнення моральної шкоди можливе, ось тільки необхідно обґрунтувати співмірність заявленої до стягнення суми засадам розумності та справедливості.

У справах про відшкодування моральної шкоди, завданої органом державної влади або місцевого самоврядування, суд повинен установити, чи справили дії (рішення, бездіяльність) відповідача негативний вплив та чи досягли негативні емоції позивача рівня страждання або приниження, установити причинно-наслідковий зв'язок і визначити співмірність розміру відшкодування спричиненим негативним наслідкам.

Позивач звернувся до суду з позовом до Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України, третя особа: Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини, у якому просив суд визнати протиправною бездіяльність старшого державного виконавця відділу примусового виконання рішень Департаменту ДВС Міністерства юстиції України щодо непоповнення виконавчого провадження та стягнення з відповідача 43020,00 грн моральної шкоди.

Відмовляючи в задоволенні позовних вимог у частині стягнення моральної шкоди, суд першої інстанції вказав, що позивач не довів причинного зв'язку між фактом невиконання

Департаментом ДВС рішення суду й душевними стражданнями, завданими позивачу та членам його сім'ї у зв'язку з тривалим невиконанням рішення відповідачем. Питання щодо компенсації моральної шкоди позивачу вирішено Європейським судом з прав людини, що і було пов'язано з тривалим невиконанням остаточного рішення суду, а тому посилання на тривале невиконання рішення суду не пов'язано з предметом розгляду цієї справи в суді.

Суд апеляційної інстанції постанову суду першої інстанції скасував у частині відмови в задоволенні позовних вимог про стягнення з Департаменту ДВС Міністерства юстиції України грошових коштів у рахунок компенсації моральної шкоди.

Колегія суддів Верховного Суду не погодилася з висновками суду апеляційної інстанції в частині стягнення з Департаменту ДВС Міністерства юстиції України на користь позивача коштів у рахунок компенсації моральної шкоди.

Суд виходив із того, що загальні підходи до відшкодування моральної шкоди, завданої органом державної влади, Верховний Суд сформулював у постанові від 10.04.2019 р. у справі № 464/3789/17. Зокрема, суд дійшов висновку, що адекватне відшкодування шкоди, зокрема й моральної, за порушення прав людини є одним з ефективних засобів юридичного захисту. Моральна шкода полягає в стражданні або приниженні, яких людина зазнала внаслідок протиправних дій. Страждання та приниження – емоції людини, змістом яких є біль, мука, тривога, страх, занепокоєння, стрес, розчарування, відчуття несправедливості, тривала невизначеність, інші негативні переживання.

Порушення прав людини чи погане поводження з нею з боку суб'єктів владних повноважень завжди викликають негативні емоції. Проте не всі негативні емоції досягають рівня страждання або приниження, які заподіюють моральну шкоду. Оцінка цього рівня залежить від усіх обставин справи, які свідчать про мотиви протиправних дій, їх інтенсивність, тривалість, повторюваність, фізичні або психологічні наслідки та в деяких випадках – статі, віку та стану здоров'я потерпілого.

У справах про відшкодування моральної шкоди, завданої органом державної влади або органом місцевого самоврядування, суд, оцінивши обставин справи, повинен установити, чи справили дії (рішення, бездіяльність) відповідача негативний вплив, чи досягли негативні емоції позивача рівня страждання або приниження, установити причинно-наслідковий зв'язок і визначити співмірність розміру відшкодування спричиненим негативним наслідкам.

У практиці Європейського Суду з прав людини порушення державою прав людини, що завдають психологічних страждань, розчарувань і незручностей, зокрема, через порушення принципу належного врядування, кваліфікуються як такі, що завдають моральної шкоди.

Таким чином, психологічна напруженість, розчарування й незручності, що виникли внаслідок порушення органом держави чи місцевого самоврядування прав людини, навіть якщо вони не спричинили вагомих наслідків у вигляді погіршення здоров'я, можуть свідчити про заподіяння їй моральної шкоди.

Підсумовуючи, варто зазначити, що чинне процесуальне законодавство має достатньо продуманий механізм для здійснення судового контролю за виконанням рішень. Адже без реального виконання судових рішень неможливе існування ані правової держави, ані правового суспільства.

Література:

1. Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.01.2020).
2. Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення: 10.12.2020).
3. Кодекс адміністративного судочинства України // *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2005, № 35–36, № 37, ст. (поточна редакція – Редакція від 15.08.2020, підстава – 808-IX)
4. Ухвала Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 23.04.2019 р. у справі № 805/516/18-а. //Єдиний державний реєстр судових рішень у формі відкритих даних <http://od.reyestr.court.gov.ua/files/40/c6a6e4ec475a1e945505f33681e735ac.rtf>
5. Постановою Верховного Суду від 04.08.2020 р. у справі № 200/13920/19-а//Єдиний державний реєстр судових рішень у формі відкритих даних <http://od.reyestr.court.gov.ua/files/40/c6a6e4ec475a1e945505f33681e735ac.rtf>

Kononets V. P. Judicial control as a mechanism to increase the efficiency of judicial decisions

Summary. The article is devoted to the study of administrative and legal support of enforcement of court decisions through the prism of law enforcement practice. Emphasis is placed on the elements of a developing democratic society, which is open to change, implementation and enforcement of court decisions used by citizens, where an important role is given to the legislation on the implementation of the rules of enforcement proceedings. The changes taking place in Ukrainian society arouse high activity and the desire of people to take a direct part in solving problems that concern their common interests, including the use of the right to peaceful assembly. However, despite the importance of this type of political rights, the constitutional provisions on the protection of citizens' rights

to a fair trial and enforcement of a court decision, which are still not properly specified in current legislation, are often limited or even violated. The need for a comprehensive legal study of the procedure for implementing court decisions as a type of court decision; the expediency of further development of the theory of court decisions in the modern administrative process; the need to make changes in administrative procedural legislation, taking into account the latest advances in science; understanding the essence and content of legal relations at the stage of implementation of the decision; negative performance practices judicial acts in Ukraine, which leads to the case law of the European Court of Human Rights, there are three main aspects of the obligation to enforce court decisions: the right to go to court would be illusory if the court decision that has entered into force is binding, would remain inactive; with a detailed definition of the procedural guarantees of the parties for a fair trial, the protection of the process of execution of court decisions would not be provided; the enforcement of a judgment given by any court should be considered as part of a "trial". The need to make changes in procedural legislation taking into account the latest advances in science; the presence of different positions of scientists on the understanding of the essence and content of legal relations at the stage of implementation of the decision; negative practice of execution of judicial acts in Ukraine, which leads to the appeal of Ukrainian citizens to the European Court of Human Rights. The main innovation of the adopted laws and the basis of the concept of reform, which is laid down, is the introduction of the institution of private executors, which operates alongside the state executive service and performs the functions of enforcement of court decisions and other bodies.

Key words: execution, enforcement proceedings, court decision, implementation of the decision, execution of decisions, stage, executor, classification of decisions.